

מרגיש לי גוש קטיף

קבוצת יעד:

כיתות ב' - ד'

משך הפעילות:

כשעה.

מטרות:

- היכרות עם גוש קטיף ועם ההיבטים השונים של החיים בגוש
- יצירת הזדהות עם תושבי הגוש וחיבור רגשי אליהם

עזרים:

- קלפי רגש (נספח 3)
- פאזל כיתתי מצולם וגזור (נספח 4)

מרגיש לי גוש קטיף

מהלך הפעילות:

שלב 1: הקדמה

הושיבו את התלמידים במעגל* במרכז הכיתה והניחו ליד תלמיד או זוג תלמידים קלף רגש שצד התמונה שלו פונה כלפי מעלה. הסבירו שהתמונות שלפניהם צולמו בגוש קטיף והזמינו אותם לספר מה הם יודעים על הגוש.

הרחיבו וספרו לתלמידים מעט על גוש קטיף. היכן הוא נמצא, מעט על ההיסטוריה ועל החיים בגוש. היעזרו בנספח 1 - קטיפדיה (ניתן ורצוי להיעזר בנוסף לקלפי הרגש גם בכרזות).

*במקרה שלא ניתן לשבת במעגל - תלו את הקלפים השונים על לוח הכיתה כשצד התמונה פונה לתלמידים.

שלב 2: מעגל רגשות

הזמינו חמישה או שישה תלמידים לפתוח את הפעילות - כל תלמיד בתורו יהפוך את הקלף שלפניו, יקריא את השאלה ויענה עליה. אפשר להרחיב ולספר על המצולם בקלף באמצעות המידע שבנספח 2.

שלב 3: פאזל כיתתי

חלקו לכל תלמיד חלק בפאזל הכיתתי (נספח 4) והזמינו אותו לבחור ולהביע בציור או בכתיבה את ההרגשה שלו כלפי גוש קטיף.

ניתן גם להציע לתלמידים לכתוב על הפאזל מסר אישי לאחד מאנשי הגוש. חברו יחד עם התלמידים את חלקי הפאזל ותלו אותו על אחד מקירות הכיתה. הזמינו את התלמידים לקרוא ולראות מה הכינו חבריהם.

שלב 4: סיכום

סכמו והדגישו שוב את הרב גוניות של החיים בגוש, המשתקפת ברגשות ובתגובות התלמידים כלפיו. קשרו את הפעילות לנושאים הקרובים אל התלמידים ושאלו אותם כיצד ניתן ללמוד ולהשליך מסיפור גוש קטיף אל חיי היום יום של כולנו.

הצעות להרחבה:

1. ניתן לערוך פעילות יצירה בנוסף לפאזל הכיתתי או במקומו:
 - כל תלמיד כותב סיפור קצר בהמשך לשאלה שקיבל.
 - מצלמים את הקלפים וכל תלמיד מדביק את הקלף שלו במרכז דף איי 3 ויוצר סביבו ציור המשך.
2. כהרחבה למידע על הגוש ניתן להקרין סרט על החיים בגוש קטיף.

מרגיש לי גוש קטיף

נספח קטיפדיה

• אבות האומה אברהם ויצחק התיישבו בארץ גרר, שיש המזהים אותה באזור שבין עזה לרפיח. כבר בתקופת החשמונאים שכנו בחבל עזה יישובים יהודיים. הפייטן רבי ישראל נאג'רה ונתן העזתי הם מהמפורסמים שבתושבי החבל. פסיפס יפיפה שרד מבית הכנסת המפואר שהיה בעבר בעיר עזה, ובמרכזו דמותו של דוד המלך. • במסגרת המבצע להקמת אחת-עשרה הנקודות בנגב, במוצאי יום כיפור תש"ז 1946 הוקם כפר דרום. • ביום י"ב באלול תשכ"ט, 13 בספטמבר 1970, קיבלה ממשלת ישראל את ההחלטה על יישוב היאחזות נח"ל ברצועת עזה.	ההיסטוריה היהודית של חבל עזה
• ביום כ"ב בשבט תשל"ז, 1977, הוקם היישוב הראשון בגוש קטיף - נצר חזני. במהלך השנים שלאחר מכן הוקמו בגוש קטיף עשרים ואחד יישובים.	התיישבות
• חיי תורה היו הבסיס לחיי הקהילה בגוש קטיף. הגוש הצטיין בריבוי מוסדות התורה שפעלו בו: ארבע ישיבות גבוהות, מכינה, ישיבה תיכונית, אולפנה וכן עשרות שיעורי תורה שהועברו לכלל הציבור.	ארץ האמונה
• התנאים המיוחדים, המציאות המתגרת והחיבור בין החקלאים לאנשי התורה, הביאו לחידושים הלכתיים שאפשרו פיתוח שיטות חקלאיות ייחודיות. • אחד מהפיתוחים המיוחדים, שצמחו בגוש קטיף, הוא ירק עלים ללא תולעים. • החקלאות בגוש קטיף זכתה להישגים בינלאומיים והייתה חלק משמעותי בייצוא הכולל של מדינת ישראל.	חקלאות
• מתיישבי גוש קטיף יצרו פסיפס ישראלי של דתיים, מסורתיים וחילוניים, אנשי עירות פיתוח ואנשי גוש דן, בני מושבים ובני ישיבות. כך נוצר מרקם קהילתי מיוחד. בגוש קטיף כולם הכירו את כולם. תחושת חיבור חזקה שררה בין בני כל היישובים ורשת ענפה של גמח"ים וסיוע הדדי פעלה בגוש.	קהילה
• עם פרוץ האינתיפאדה הראשונה, בשנת תשמ"ז, 1987, נאלצו תושבי גוש קטיף להתמודד עם הטרור הפלסטינאי. במשך שמונה-עשרה שנה עמדו תושבי הגוש מול מתקפות טרור חוזרות ונשנות, שכללו ירי ופיגועים בכבישים, חדרות מחבלים ויותר מחמשת אלפים פצצות מרגמה. • למרות מתקפות הטרור הבלתי פוסקות המשיך גוש קטיף לצמוח ולהתפתח. רק משפחות מעטות עזבו את הגוש בגלל הקושי הביטחוני.	התמודדות עם טרור
• כשהודיע ראש הממשלה אריאל שרון על תוכנית ההתנתקות, יצאו תושבי גוש קטיף ותומכיהם מכל הארץ למאבק על ביתם ועל ביתו של העם כולו. • למרות אי הוודאות הגדולה בחרו אנשי גוש קטיף להמשיך ולדבוק באדמה ולהיאבק על אמונתם עד הרגע האחרון. • היה זה מאבק מלא אהבה ואמונה, שהתנהל מתוך החלטה להימנע ממלחמת אחים. • ציבור גדול מכל רחבי הארץ התגייס לטובת הגוש והפך שותף למאבק הייחודי, שהתאפיין בפעילות עממית רחבה, שבסיסה אמירה ערכית חיובית. • "השרשרת הישראלית", מבצעי "פנים אל פנים" והסרט הכתום היו המאפיינים הבולטים של המאבק.	המאבק הכתום
• בחודש אב תשס"ה, אוגוסט 2005, עקרה ממשלת ישראל את ההתיישבות בגוש קטיף ובצפון השומרון.	עקירה
• למרות המכה הקשה והכואבת, לא נשברה רוחם של תושבי גוש קטיף. מול קשיים עצומים בחרו התושבים לזקוף קומתם, לבנות יותר מעשרים יישובים חדשים ברחבי הארץ ולשמר את המבנה הקהילתי המיוחד שנוצר בגוש קטיף.	צמיחה מחדש

נספח 1 קטיפדיה

- מראשית ההיסטוריה היהודית בארץ שכן אזור צפון השומרון על "דרך האבות", שבה צעד אברהם אבינו בהגיעו מחרן לארץ כנען ואשר הייתה ציר תנועה חשוב ומרכזי באותם ימים. גם יוסף ואחיו, בנות צלופחד, הנביאים אליהו ואלישע, בית חשמונאי והורדוס הטביעו את חותמם במרחב. בעת חלוקת הממלכה למדינות יהודה וישראל שכנו בצפון השומרון בירות ממלכת שומרון - שכם, תרצה והעיר שומרון (סבסטיה).
- במלחמת ששת הימים ניהל צה"ל קרב גבורה קשה בעמק דותן נגד הצבא הירדני.
- בסוף שנות השבעים חודשה ההתיישבות היהודית בצפון השומרון, ועל פי החלטת הממשלה הוקמו היאחזויות הנח"ל חומש, גנים וכדים, שהפכו מאוחר יותר ליישובים קהילתיים חילוניים. שא נור הפכה לכפר אמנים ומאוחר יותר ליישוב קהילתי דתי. במהלך השנים אוכלס האזור במספר יישובים, ביניהם חרמש, מבוא דותן ושקד.
- באב תשס"ה, אוגוסט 2005, במסגרת תוכנית ההתנתקות, פונו תושבי ארבעה מיישובי צפון השומרון ובתיהם נהרסו. שטח היישובים נותר בשליטת צה"ל (שטח C).

צפון השומרון

מרגיש לי גוש קטיף

נספח 2 מידע להרחבה - קלפי רגש

מאבק - המאבק בגוש קטיף היה על הבית הלאומי ועל הרבה בתים פרטיים. הקו שנקטו אנשי גוש קטיף היה מאבק ללא אלימות. הם ביקשו לשכנע ולהכריע בדרכים של התחברות לעם ישראל ובדרכים דמוקרטיות אחרות - הפגנות, פנים אל פנים, התכתבויות עם אנשי ציבור, השרשרת הישראלית ועוד.

יישוב - בשנת תשכ"ט (1970) החליטה ממשלת ישראל להקים היאחזויות נח"ל ברצועת עזה, היא גוש קטיף. בעקבות החלטה זו הוקמו עשרים ואחד יישובים שבהם חיו קהילות מגוונות, נוצרו חיי תורה ותרבות עשירים ופותחה חקלאות מיוחדת לחבל ארץ זה.

גמ"ח - גמילות חסדים - המשנה אומרת: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים". בשל המרחק מעיר גדולה והמצב הביטחוני המיוחד אנשי גוש קטיף תמכו אחד בשני במגוון דרכים. נפתחו גמ"חים שונים ביישובים, שכל מטרתם לחבר ולסייע אחד לשני. ההתנדבות והגמ"חים חיזקו את החוסן החברתי והנפשי של אנשי גוש קטיף.

התמר - התמר הוא פריו המתוק והטעים של הדקל ואחד משבעת המינים. נווה דקלים, היישוב הקהילתי הגדול בגוש קטיף, נקרא כך על שם הדקלים הרבים בגוש קטיף. גדיד - שהיה מושב נוסף בגוש קטיף - נקרא כך על שם פעולת קטיף התמרים.

כיסופים - געגועים עזים, כמיהה, ציפייה - אלו מילים נרדפות לרגשות תושבי גוש קטיף המתגעגעים לביתם ולאדמתם. "מעבר כיסופים" הוא אחד הדרכים שהובילו לגוש קטיף, ובסמוך לו נמצא קיבוץ כיסופים.

שקיעה - תמונת נוף מרהיבה ביופייה, הזכורה לכל אחד שביקר בשעת צהריים מאוחרת בגוש קטיף.

תפילה - התפילות שהיו בגוש קטיף ערב הגירוש ובתקופה שקדמה לו היו בין מאפייני המאבק. עיקר התפילות היה זעקה ובקשה לריבונו של עולם לביטול גזרת הגירוש. מפורסמת במיוחד היא תפילת הנערות בבית הכנסת האשכנזי בנווה דקלים בימים האחרונים של הגוש.

זיכרון - זיכרון הוא היכולת של האדם לקחת את מה שהיה בעבר ולהפוך אותו לחלק המעצב את חייו בהווה ובעתיד.

תוכנית ההתנתקות - "תוכנית ההתנתקות" היא תוכנית שבוצעה בט' באב התשס"ה, 2005, בה פינתה ממשלת ישראל בראשותו של אריאל שרון באופן חד צדדי את היישובים הישראליים ואת מחנות צה"ל ברצועת עזה וכן ארבעה יישובים בצפון השומרון.

ישיבת ימית - "ישיבת ההסדר ימית", שנעקרה מהעיר ימית בשנת תשמ"ב, נבנתה בשנית בגוש קטיף. מבנה הישיבה בצורת מגן דוד מבטא התיישבות יהודית יציבה ומלאת הוד בחולות גוש קטיף. בניין הישיבה הפך לסמל של עולם התורה בגוש קטיף.

חממות - כנגד כל הסיכויים, במקום צחיח ודל משקעים, הפכה עד מהרה החקלאות בגוש קטיף לפרנסה עיקרית של רבים מתושבי האזור ולאומפריה של ממש. חקלאי גוש קטיף ייצאו אלפי טונות של תוצרת חקלאית מגוונת: גידולי עלים ללא חרקים, ירקות אורגניים, תבלינים, פרחים, צמחי בית וגינה.

האגם - מקום פסטורלי ויפיפה, שימש כפינת חמד למפגשים חברתיים אחר צהריים עם הילדים ולפעילויות שונות. מדי שנה, במסגרת "חגיגות בקטיף", התארחו באגם אמנים רבים.

הים - בחוף הים בגוש קטיף חול זהוב ונקי ושקיעות יפיפיות. הוא היה חלק בלתי נפרד מהנוף, מהזהות ומשעות הפנאי של תושבי הגוש.

קאטיפארי - פינת החי של גוש קטיף. היו בה מאות בעלי חיים, עופות, זוחלים ויונקים. במקום הייתה פינת ליטוף שבה ילדי הגוש נהנו להאכיל את החיות, לצפות בהן וללטף אותן.

בית כנסת - בכל יישוב מיישובי גוש קטיף היה בית כנסת - (גם ביישובים החילוניים). בתי הכנסת שימשו מקום תפילה, מקום בו התקיימו מגוון שיעורים לקהלים שונים ומקום מרכזי עבור הקהילות.

בית - הבית הוא משכן האהבה המשפחתית. המילה "בית" משמשת גם כמילה המתארת רגש של אדם למקום מסוים.

משפחה - בגוש קטיף כולם הכירו את כולם כמו במשפחה אחת גדולה.

סרט כתום - הצבע הכתום הוא סמל המאבק על גוש קטיף. במהלך המאבק הודפסו דגלים כתומים, חולצות, צמידים וסרטים כתומים.

השרשרת הישראלית - מפגן ענק של למעלה מ-130,000 איש, שחיברו את גוש קטיף אל ירושלים. יד ביד עמדו האנשים מגוש קטיף ועד לכותל המערבי, ובכך חיברו את גוש קטיף ללב האומה - לירושלים.

חסה - השילוב הנפלא בין עולם התורה לאנשי המעשה בגוש קטיף הביא ליצור ירקות עלים ללא תולעים - ירק גוש קטיף.

מרגיש לי גוש קטיף

נספח 3 קלפי רגש

ישיבת ימית - באיזו צורה הבניין שבתמונה?
מה היא **מזכירה** לך?
איזו **תחושה** נותן לך בניין
בצורת מגן דוד?

חממות - הצמחים זקוקים להגנה כדי
להתפתח בצורה הטובה ביותר.
מה **מגן** עליך?

האגם - מקום יפיפה בגוש קטיף.
איזה **געגוע** מעלה בך התמונה?

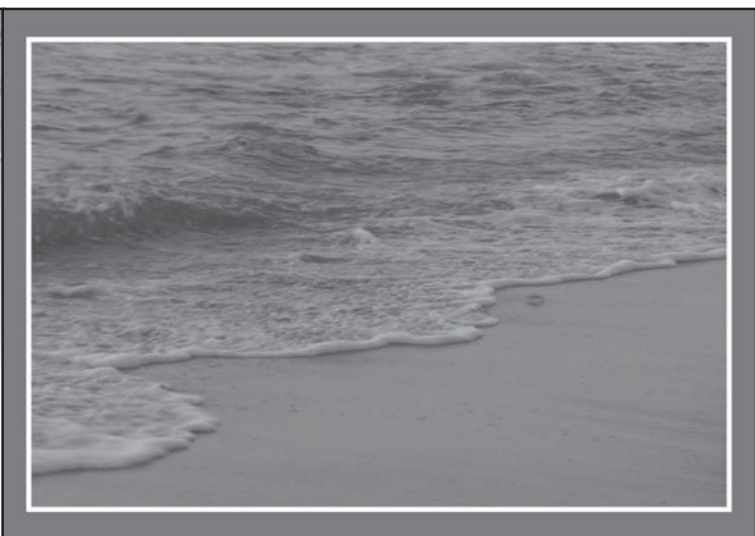
מרגיש לי גוש קטיף

נספח 3 קלפי רגש

הים - הכוח של הגלים טמון בהתמדתם.
במה אתה מצליח להתמיד?

קטיפארי - פינת החי של גוש קטיף,
לאיזו חיה אתה מתחבר?

בית הכנסת -
מתי אתה הולך לבית הכנסת?
איך אתה **מרגיש** בבית הכנסת?

מרגיש לי גוש קטיף

נספח קלפי רגש

בית -
מה מעניק לך הרגשה של בית?

משפחה - משפחה **מתאחדת**
בזמן כאב ותומכת אחד בשני.
מה **מיוחד** במשפחה שלך?

סרט כתום - מה **אומר** לך סרט
כתום?

מרגיש לי גוש קטיף

נספח 3 קלפי רגש

השרשרת האנושית - חוליה קשורה לחוליה, קשר בין אנשים, דורות, ערכים... מה **מקשר** אותך לשרשרת?

חסה - גידול אופייני בגוש קטיף. החקלאים בגוש קטיף הצליחו לגדל את החסה בחממות מיוחדות כדי שלא יהיו בה תולעים ומזיקים. מה **מגן** עליך?

מאבק - על מה אתה מוכן לצאת ל**מאבק**?

מרגיש לי גוש קטיף

נספח 3 קלפי רגש

ישוב - קבוצה של אנשים הבונים
ביחד את ביתם וחיים **ביחד**.
עם איזה סוג של אנשים היית רוצה
לבנות את עתידך?

גמ"ח - גמילות חסד: פעילות למען
מישהו אחר.
הקהילה בגוש קטיף הצטיינה בגמילות
חסדים - מהי גמילות החסד שלך?
כלפי מי? כל אחד יכול לעשות
חסד?

הדקל ופירות התמרים שלו מאפיינים
את גוש קטיף.
התמר - פרי מתוק וטעים.
מה **הופך** את החיים שלך למתוקים?

מרגיש לי גוש קטיף

נספח קלפי רגש

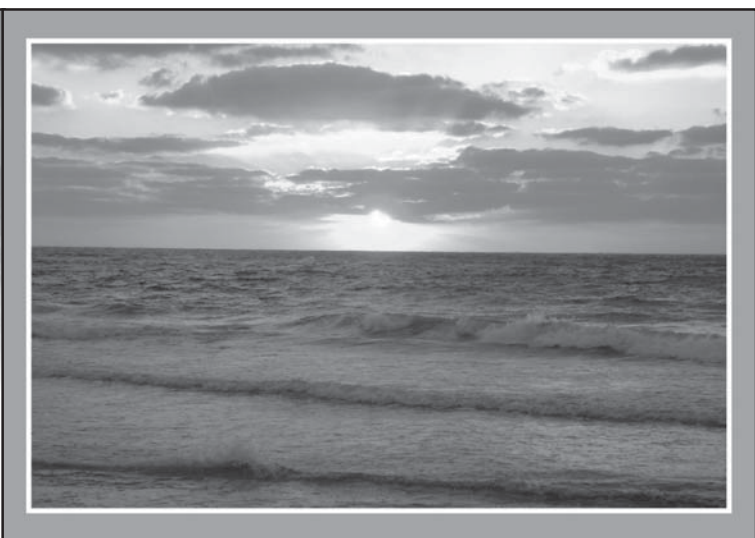

כיסופים - געגועים עזים, כמיהה.
למה אתה **מתגעגע?**

שקיעה - מראה שקיעת השמש בגוש קטיף היה מרהיב, עוצר נשימה. איזה מראה או איזו חוויה גורמים לך **תחושה** כזו?

תפילה - מה כוחה של התפילה? על מה אתה **מתפלל?**

מרגיש לי גוש קטיף

נספח 3 קלפי רגש

גוש קטיף

זיכרון - אם לא נזכור את העבר, איך נבנה את העתיד?
ספר על **זיכרון** ילדות שלך. משהו שמח, מצחיק, מעניין, עצוב שקרה לך כשהיית קטן.

גוש קטיף

לא נשכח

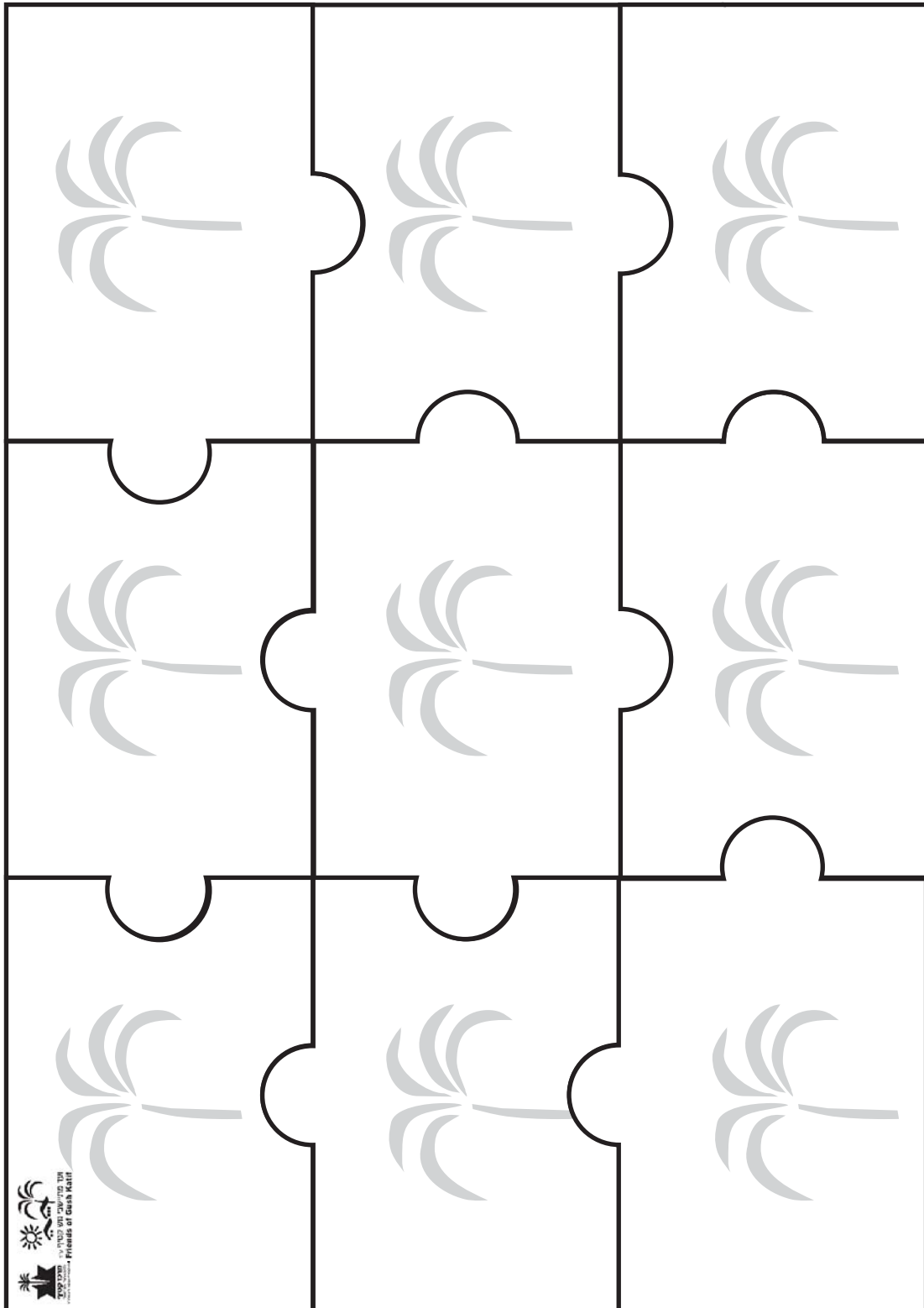

תוכנית ההתנתקות - תושבי גוש קטיף נעקרו ממקומם ונאלצו לעבור למקום אחר.
איך היית **מרגיש** אם היו **עוקרים** אותך ממקומך?

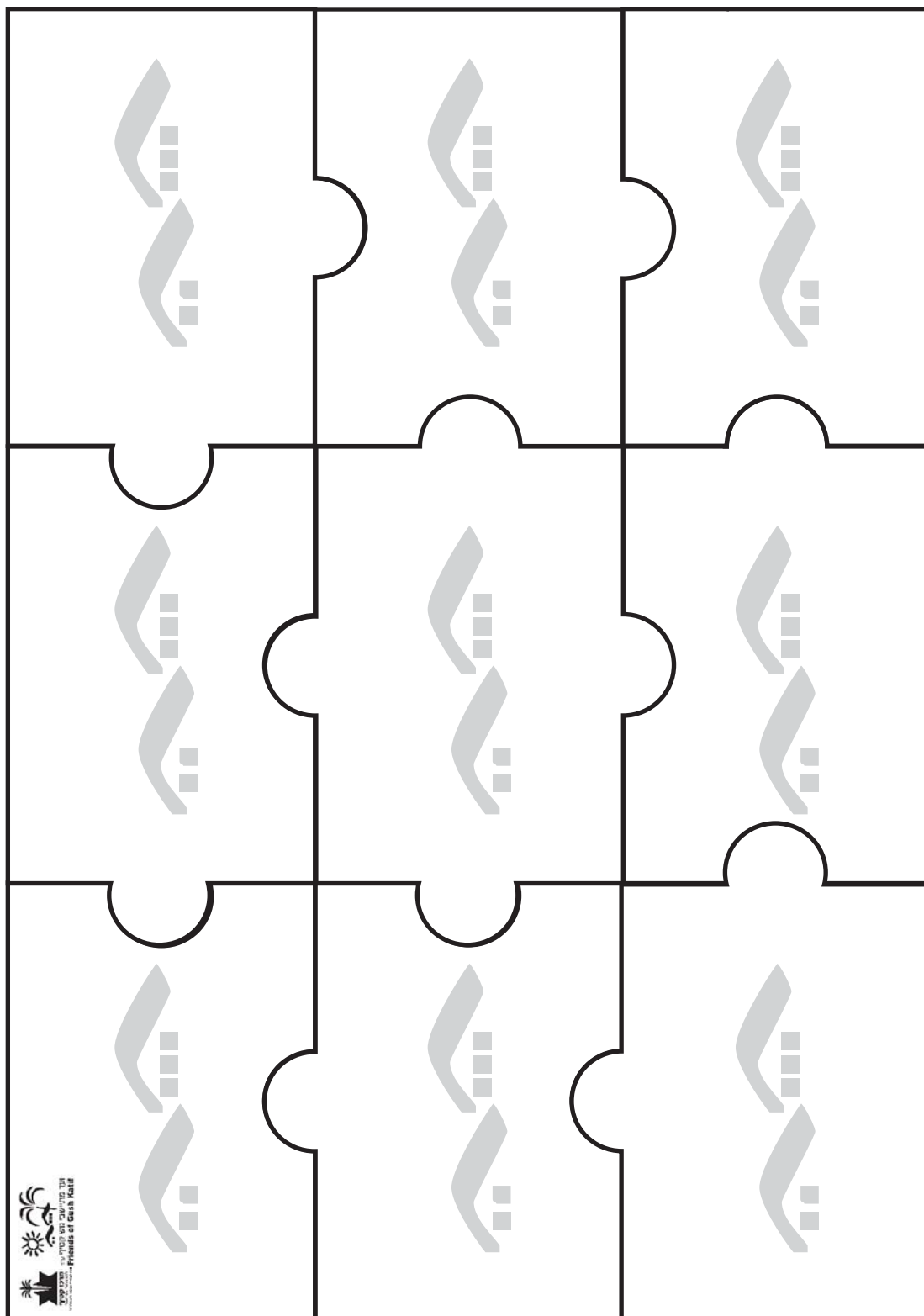

מרגיש לי גוש קטיף

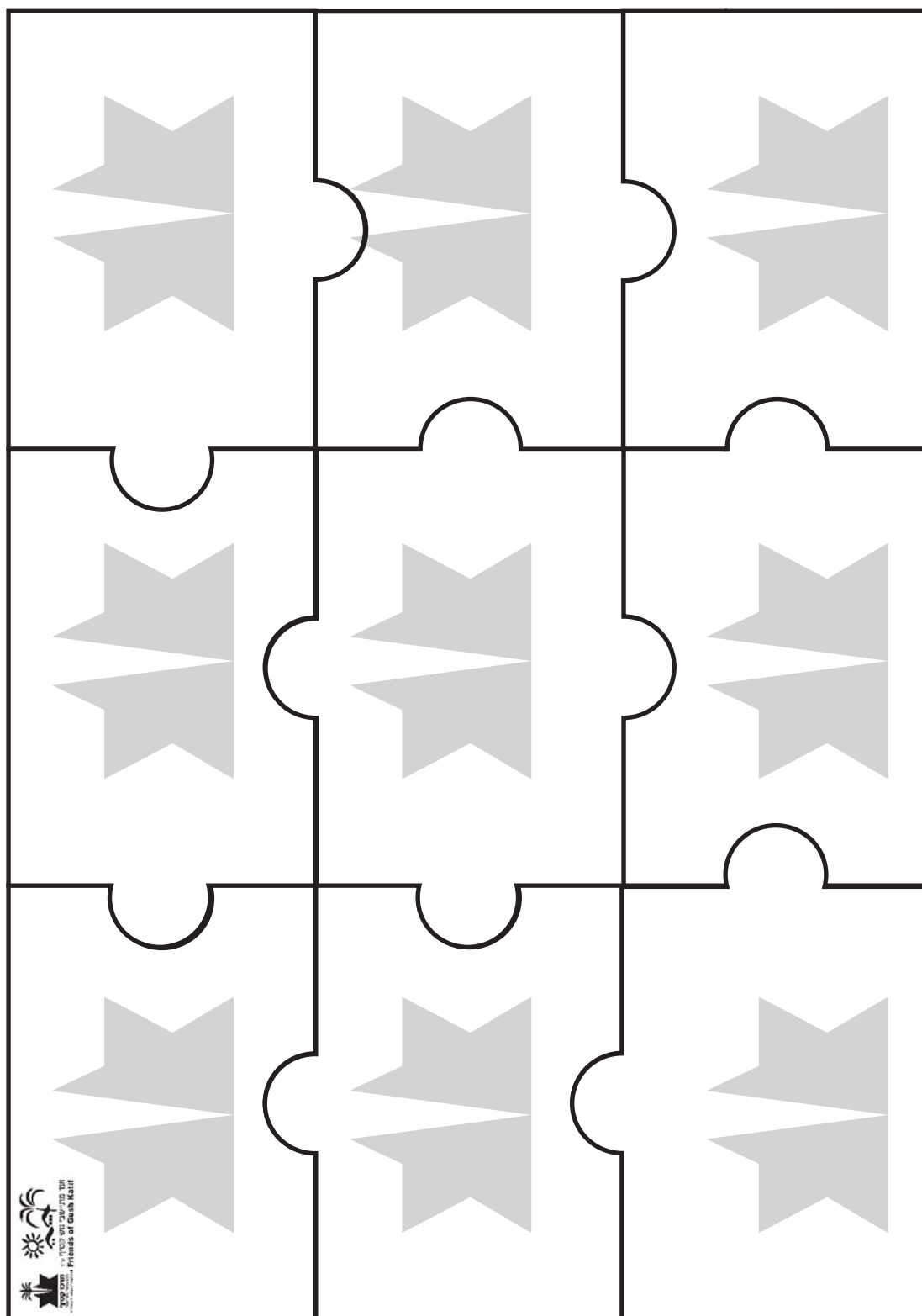
נספח 4 פריסת הפאזל

נספח 4 פריסת הפאזל

נספח 4 פריסת הפאזל

נספח 4 פריסת הפאזל

